

Politik for ansvarlig investering og aktivt ejerskab

Pædagogernes Pension har som arbejdsmarkedspensionsselskab et ansvar for at varetage medlemmernes pensionsopsparring med det mål at skabe det bedst mulige investeringsafkast under hensyntagen til investeringernes bidrag til økonomisk, social og miljømæssig bæredygtighed.

Sociale, ledelsesmæssige og miljømæssige (ESG) forhold kan indebære risici og have betydning for en investerings langsigtede bæredygtighed og dets påvirkning af det omgivende samfund. Det er derfor vigtigt for Pædagogernes Pension at indarbejde ESG-forhold i investeringsprocessen med tanke på at vurdere investerbarhed og anvende de muligheder, der er for at påvirke investeringens udformning og udvikling over tid.

Investeringerne skal overholde Pædagogernes Pensions ESG-grundlag og de investeringsrestriktioner, som er besluttet i FN og EU og er del af dansk lovgivning som beskrevet og udfoldet i dette politikdokument.

Internationale grundlag

Pædagogernes Pension anvender i sit arbejde med ansvarlig investering og aktivt ejerskab internationalt og bredt anerkendte grundlag, som Danmark har tilsluttet sig.

Afsættet i internationalt anerkendte og konventionsbaserede grundlag for vurdering af investeringerne er vigtigt i forhold til at fremme en fælles målestok i lyset af forskelle i økonomisk udviklingsniveau, kulturforskelle og religionsforskelle.

Pædagogernes Pension støtter FN's ambition om, med afsæt i FN's 17 verdensmål, at bidrage til økonomisk og social udvikling i kraft af pensionsselskabets investeringer. Det indebærer, at vurderingen af investerbarhed (due diligence) tager højde for, om investeringen udover at være finansielt bæredygtig ikke er i modstrid med tilvejebringelse af bredere samfundsøkonomiske forbedringer samt forbedring af befolkningens almene forhold, og inddrager og, om muligt, forebygger investeringernes eventuelle negative indvirkninger på samfundet. Hertil hører, at Pædagogernes Pension svarer skat lokalt efter gældende regler og ikke medvirker til aggressiv skatteplanlægning og til skattespekulation (jf. Pædagogernes Pensions skattepolitik).

Vurderingen af investeringer i specifikke investeringsenheder (fx virksomheder, investeringsforeninger, fonde) tager udgangspunkt i FN Global Compact (UNGC) ti principper (se appendiks), vedrørende respekt for menneskerettigheder (baseret på bl.a. FN's Retningslinjer for Menneskerettigheder og Erhverv (UNGP), overholdelse af arbejdstagerrettigheder (baseret på bl.a. ILO's kernekonventioner og FN's børnekonvention), beskyttelse af miljø og klima (baseret på bl.a. Rio-konventionen og Parisaftalen og anti-korruption (Baseret på FN's anti-korruptionskonvention) samt i OECD's Retningslinjer for Multinationale Selskaber.

Pædagogernes Pension's ESG-grundlag indgår i vurderingen af nye forvaltere og i due diligence på nye investeringer. Vi sikrer ved vurdering af nye potentielle forvaltere og ved genvalg af forvaltere, at ESG-forhold indgår i forvalteres egne grundlag og i deres investeringsproces med henblik på investeringernes bidrag til bæredygtighed og ansvarlighed i såvel finansiell som ESG-mæssig henseende.

Global Compact og OECD' retningslinjer for multinationale selskaber udgør samtidig målestokken for, om en virksomhed har en ansvarlig virksomhedspraksis og er i god gænge, socialt, ledelsesmæssigt og miljømæssigt, og de ti principper indgår i den aktive ejerskabsproces, hvor vi bl.a. søger at påvirke virksomheders ESG-kapacitet og -styring.

Investeringsrisici

Som investor, der er eksponeret mod store dele af verden på tværs af sektorer og brancher er Pædagogernes Pension opmærksom på forhold, der udgør risici for investeringerne. Det være sig forhold på områder, som bæredygtighedsledelse & -rapportering, klimaforandring, økosystemledelse, forretningsetik, god selskabsledelse, arbejdsstandarder, menneskerettigheder, miljøledelse, biodiversitet og sundhed.

Global opvarmning og klimaforandring udgør en systemisk risiko, da klimatilpasning og forebyggelse af global opvarmning påvirkes af og virker ind på alle ovenstående områder. Klimaforandring ændrer på vilkårene for investering i form af tilpasning til en verden, der vil være mindre afhængig af fossile brændsler og som søger at udvikle og anvende mere bæredygtige og mere effektive energikilder og teknologier på tværs af forskellige sektorer: Energi, landbrug, skovdrift, industri, transport og byggeri.

PBU integrerer miljø- og klimahensyn i investeringerne med henblik på at overholde målet i den globale klimaafgørelse fra 2015, Paris-aftalen om at den globale gennemsnitstemperaturstigning skal holdes under 2 grader og tilstræbe 1,5 grad. PBU's målsætning er, at investeringerne skal være CO₂-neutrale senest i 2050, og de grønne investeringer skal udgøre minimum 15 pct. af den samlede kapital i 2030. Begge målsætninger skal bidrage til at nedbringe PBU's klimarelaterede finansielle risici.

Pædagogernes Pension tilstræber at have en på samme tid diversificeret og overskuelig investeringsportefølje, der tager højde for udviklinger i lovgivning og regulering, forandringer i teknologi- og markedsudvikling samt i skiftende ønsker og forventninger fra medlemmerne af Pædagogernes Pension. der udgør de samlede rammebetingelser for investeringerne.

Pædagogernes Pension vil på områder, hvor det er formålstjenstligt samarbejde med andre investorer og med relevante myndigheder for at påvirke rammebetingelserne til gunst for vores investeringer og vores medlemmers pensionsopsparing. Pædagogernes Pension efterlyser i den forbindelse klare politiske rammer for overgangen til en mere klimavenlig energiforsyning for at fremme investering i energieffektivisering og i vedvarende energi.

Aktivt ejerskab

Pædagogernes Pension anvender overordnet set et princip om aktivt ejerskab i forhold til alle typer af investeringer og i alle aktivklasser. Målsætningen med aktivt ejerskab er at agere som kritisk og konstruktiv investor og at påvirke investeringers udformning og udvikling samt gøre pensionselskabets indflydelse gældende inden for de rammer, som er udstukket af bestyrelsen. Det aktive ejerskab sker med baggrund i tilslutningen til Principles for Responsible Investment (PRI), som er seks FN-støttede principper for ansvarlig investering.

Eksklusion af enkeltvirksomheder kan ske efter vurdering og beslutning i direktionen. Temabaserede eksklusioner eller sektoreksklusioner skal godkendes af bestyrelsen. Ekskluderede selskaber indgår i eksklusionslisten, som meddeles til forvalterne. Virksomheder, som er ekskluderet, gøres til genstand for jævnlig revision for at vurdere, om årsagerne til eksklusion stadig er gældende.

Pædagogernes Pension investerer således ikke vidende i virksomheder, som udvikler, producerer, vedligeholder eller sælger klyngeammunition, landminer, atomvåben, hvid fosfor samt biologiske og kemiske våben. I vurderingen af selskabers involvering i våbenproduktion og -salg baserer Pædagogernes Pension sig på tredjeparts research.

Virksomheder som vedvarende ikke reagerer på dokumenterbare brud på internationale normer for god virksomhedsopførsel, herunder brud på principperne i Global Compact og som ikke flytter sig tilstrækkeligt i forhold til forventningerne, vil blive indstillet til eksklusion.

Virksomheder, som med reference til PBU's klimastrategi ikke lever op til PBU's tærskelværdier for fossil energi, ekskluderes uden videre vurdering. Tærskelværdierne er:

- Udvinning af termisk kul må maksimalt udgøre 20 pct. af virksomhedens omsætning.
- Brug af kul i elproduktion må maksimalt udgøre 50 pct. af virksomhedens installerede kapacitet.
- Oliesand/tjæresand må maksimalt udgøre 5 pct. af virksomhedens omsætning.

I beholdningen af børsnoterede aktier og virksomhedsobligationer udøver Pædagogernes Pension sine rettigheder ved at stemme på alle børsnoterede virksomheders generalforsamlinger samt ved at indgå i dialog med virksomheder i aktie- og virksomhedsobligationsporteføljen om eventuelle brud på lovgivning og konventioner samt om væsentlige ESG-udfordringer.

Pædagogernes Pension går sammen med andre forsikrings- og pensionselskaber for at få tilstrækkelig kapital bag det globale dialog og påvirkningsarbejde, og dialogen formidles i samarbejde med en ekstern ESG-rådgivervirksomhed. Pædagogernes Pension er med til at udforme rammerne for dialogen med selskaberne, og anvender ekstern rådgivning og assistance i gennemførelsen af dialog- og stemmeafgivning. Investering i statsobligationer kan give anledning til usikkerhed om et lands investerbarhed ud fra en samlet vurdering af landets økonomiske, sociale og politiske forhold.

Pædagogernes Pension vil i forhold til investering i statsobligationer iagttage følgende:

- Vi investerer ikke i lande, som er omfattet af FN- og EU-sanktioner, der forbyder finansielle transaktioner med lande, herunder køb og salg af statsobligationer. I forhold til forvaltere hjemmehørende i jurisdiktioner uden for EU gælder i tillæg de sanktionsbestemmelser, som forvalteren er underlagt i sit hjemland.
- Vi udviser i samarbejde med vores forvaltere agtpågivenhed og tager bestik af de sociale, politiske og økonomiske forhold i lande, hvor regeringsstyret anklages for alvorlige og systematiske overtrædelser af menneske- og frihedsrettigheder samt af internationale standarder for korruption.
- Forvaltere forventes at holde sig orienteret om internationale sanktioner rettet imod bestemte lande og forventes at vurdere sociale, etiske og miljømæssige forholds betydning for den samlede beslutning om et lands investerbarhed. Forvaltere er forpligtet til at gennemføre en løbende overvågning af dokumenterede overtrædelser af bredt anerkendte internationale konventioner og normer vedr. miljø, korruption, arbejdstagerrettigheder og menneskerettigheder, og denne overvågning bør indgå i forvalteres økonomiske og etiske risiko- og bæredygtighedsvurdering.
- Forvaltere tilskyndes til at dele oplysninger med Pædagogernes Pension om sociale, etiske og miljømæssige problemer og seriøse, dokumenterede brud på internationale normer og om fremskridt i reformtiltag.

Organisatorisk tilknytning og politisk lobbyarbejde

PBU indgår ikke i politisk lobbyarbejde udover den kollektive interessevaretagelse, der sker via tilslutningen til branchefællesskaberne i Forsikring & Pension og interessefællesskabet i Institutional Investors Group on Climate Change (IIGCC) og endelig i PRI. PBU's kollektive interessevaretagelse vil på ingen måde kompromittere eller modarbejde principperne for ansvarlig investering indeholdt i PRI eller andre af PBU's ESG-grundlag.

I PBU's øvrige netværkstilknytninger såsom Global Compact Network Denmark; Dansif; Investor Alliance for Human Rights og Climate Action 100+ sker der ingen politisk interessevaretagelse eller påvirkning.

Rapportering og gennemsigtighed

Pædagogernes Pension rapporterer løbende på hjemmesiden og i møder med de medlemsdelegerede om arbejdet med samfundsansvar herunder om fremskridt i arbejdet samt ved årets afslutning med bredt dækkende og fyldestgørende skriftlig afrapportering. Rapporteringen følger forskellige kravspecifikationer og er af samme årsag ikke integreret i én samlet rapport.

Dels rapporteres der i Rapport om Samfundsansvar vedrørende gennemførelse af principperne i FN's Global Compact som led i den lovpligtige redegørelse for samfundsansvar. Rapporten dækker også PBU's aktiviteter vedrørende aktivt ejerskab; dialog og stemmeafgivning.

Pædagogernes Pension har tilsluttet sig PRI, som er seks generelle retningslinjer for investorers arbejde med samfundsansvar og laver en særskilt årlig rapportering hertil baseret på et survey for egen rapportering af arbejdet med ansvarlig investering i investeringsprocesser og -beslutninger

En årlig klimarapport følger anbefalingerne i Taskforce on Climate-Related Financial Disclosures (TCFD) og redegør for den organisatoriske og strategiske forankring af arbejdet med klimarisici og belyser de klimarelaterede risici og muligheder i investeringerne og PBU's forskellige veje til at nedbringe CO2-udledningerne, fremme porteføljevirksohedernes grønne omstilling og udbygge grønne og klimavenlige investeringer.

I rapporteringen kommunikeres om konkrete indsatser, udfordringer, prioriteringer og resultater i arbejdet med at håndtere aktuelle og potentielle negative indvirkninger og med at fremme positive indvirkninger. Som led i målsætningen om at være åben og gennemsigtig om investeringerne, fremgår aktielister samt eksklusioner af hjemmesiden. Hjemmesiden har ligeledes et område, hvor der redegøres særskilt for fremskridt i PBU's grønne omstilling vedrørende grønne investeringer og vedrørende reduktion af CO2-udledningerne i investeringerne.

Vedtaget af bestyrelsen den 9. december 2022

Appendiks:

Principper for ansvarlig investering - PRI

1. Vi vil indarbejde miljø, sociale forhold samt god selskabsledelse i investeringsanalyser og beslutningsprocesser
2. Vi vil udøve aktivt ejerskab og indarbejde miljø og sociale forhold og god selskabsledelse i vores ejerskabspolitikker og praksis
3. Vi vil søge at få relevant information om miljø, sociale forhold og god selskabsledelse fra de virksomheder vi investerer i
4. Vi vil fremme accept og implementering af principperne i investeringsbranchen
5. Vi vil samarbejde for at effektivisere vores implementering af principperne
6. Vi vil hver især rapportere om vores aktiviteter og de fremskridt vi gør i forhold til implementeringen af principperne.

FN's Global Compact - De ti principper

Menneskerettigheder

1. Virksomheden bør støtte og respektere beskyttelsen af internationalt erklærede menneskerettigheder
2. Virksomheden bør sikre, at den ikke medvirker til krænkelser af menneskerettighederne

Arbejdstagerrettigheder

3. Virksomheden bør opretholde foreningsfriheden og effektivt anerkende retten til kollektiv forhandling
4. Virksomheden bør støtte udryddelsen af alle former for tvangsarbejde
5. Virksomheden bør støtte effektiv afskaffelse af børnearbejde
6. Virksomheden bør afskaffe diskrimination i relation til arbejds- og ansættelsesforhold

Miljø

7. Virksomheden bør støtte en forsigtighedstilgang til miljømæssige udfordringer
8. Virksomheden bør tage initiativ til at fremme større miljømæssig ansvarlighed
9. Virksomheden bør opfordre til udvikling og spredning af miljøvenlige teknologier

Anti-korruption

10. Virksomheden bør modarbejde alle former for korruption, herunder afpresning og bestikkelse